Jorralla-Abril
7
Larunbata - Sabado
Bilbao, 1934

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
…ao'kua ... ... 6,00 irko. iru…
Bilbao'atazkua 7,50 " "
Idazki-Itunmena 62,00 " urtez
Atzarrijetakuak 100,00 " "

Beldayen itunduba

XXII urtia | Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.° | 234 Idazkutxa | 17.810 Urrutizkiña | 6.655 zenbakija

Egunekua

Jaurdijan

Euzkera garbi-zaliak, "Jauŕdija", Parlamentua'ri esaten dautse. Beraz, "Jauŕdija" esaten dodan bakotxian, "Parlamentua" diñotala jakin-egixube. Eta aolan, itz baŕi au, uleŕtu eziñekua ixan yatzubenik ezin esan ixango daustazube, euzkera garbijan diñotzubetana, eŕdera garbira itxuliŕa damotzubet-eta.

Orain jakinazo biaŕ dautzubetana, baŕiz, beste au da: Jauŕdi-ixen au, gauŕ, gu jauŕteko (gobernetako) lagijak egiŕeko an batzen diran aldunak ixaten dabezan ezpayak eta abaŕ emen aŕatuteko idatzi dodana dala.

卐 卐 卐

Madrid'eko Jauŕdijan, aspaldijon, ezpai gogoŕak soŕtuten dira. Aurtemingo batzaŕian, Elexa'ren aŕturenak zirala-ta ixan ebena, oŕatiño, gogoŕen aŕtian gogoŕenetariko bat ixango zan.

Gogoŕa bakaŕik ixan ba'litz, ezeguan akatzak bilatzen ibili biaŕik, ezpayak gogoŕ eta bigun ixaten dira-ta.

Baña gogoŕez ganera, aztunak eta nabaŕmenak diranian, gogoŕetik gaŕatz biguŕtuten dira, ta gaŕatzetik, iguingaŕi.

Aurtemin Madrid'ko Jauŕdija'n gu jauŕteko lagijak egiŕeko "Parlamento" esaten dautsen leku aretan batzen diran aldun batzuk soŕtu ta ixan eben ezpaya lako ezpayai, guk, moskoŕtijen aŕteko ezpaya esaten dautsegu, areik bata-bestiai esan eutsezan itz nabaŕmenak, ardandegijetako moskoŕtijen aŕtian bakaŕik esan leikezanak dira-ta.

Moskoŕtijen aŕtian, bakaŕik, esan leikezan itz nabeŕmenok, Madrid'ko Jauŕdija'n oguzi ebezan aldunak, "radicalak" eta "socialistak" ixan ziran, Jauŕdi aretatik gixaŕtia zuzendu ta "zibilizeu"-egin biaŕ gaŕubezala diñuenak.

Alvarez Angulo, socialistiak, Perez Rozas, eŕadikalari, eŕepublikanu txaŕa dala deŕuten dautsa, aldun ixatia be, Foronda'ko Markesa'ri zor dautsala-ta.

Bestiak, ostera, ordia emoteko, Alvarez Angulo'k, berak, be, aldun ixatia, eskoŕarai zoŕ dautsela, erantzuten dautsa. Eta uste bako erantzun onegaz, bata-bestiaren zapi zikiñak eguzkiŕara atara ebezan, eta ikusi gura ebezen gustijen begi-auŕeratuta imiñi.

Zozolisto-eŕadikal min-luze onei jazoten yakena, irakuŕle, uretako aŕain gaxuai jazoten yakena jazoten yake: abuak zabaltzen dabezelako, amuak iruntzi, ta aŕaintzalien sarietan jausi; areyuen sarietan, irakuŕle.

Perez Rozas'ek emon eutsan erantzunak, onen aldeŕdikidia dan Rey Mora itxaŕtu eban, eta Alvarez Angulo gixagaxuaren kaltez jagiŕu. Eta pipeŕtuta, eŕkaldaŕ txaŕak zirala esan eutsen zozolistuari, txistuba aurpegira jauŕtiŕia lez, Primo de Rivera'ren osperako beste aldi baten oguzi ixan ebazan itzaldijak, eta abaŕ, aurpegi-aurpegira jaurti eutsazan, eta ain zozolisto auŕeratutzat ageŕtuten 'zan Alvarez'en "Angulua", Primo Riverataŕen nastian saŕtuta imiñi.

Rey Mora'ren atzalpenak, zozolistuak, gixa-izkeratik mututu egin ebazan, eta abere-antzo aŕantzaka ta ostikoka imini. Eŕadikalai zuzenduten eutsezan aŕantzetan "¡ladrones!" esaten eutsen. Bestiak, ostera, aŕantzeari biaŕ zan lez erantzuteko, "¡asesinos!" deŕu eutsen.

Eta oneik eta areik, zozolisto-eŕadikalak, olantxe erakutsi ebezan euren azijera-agirijak: ardandegijetako gixaki moskoŕtijak esan oi-dabezan baño be berba nabaŕmenaguak ezpanetatik bera, aduŕa baxen zikin jausten yakezela.

Aŕantzalarijon aŕtian galenduben ageŕtuten zana, baŕiz, Prieto ixan zala esan dauskube. ¡Au lotsagaŕija!

Ene euzko-abeŕkide maŕia, gu euzkotaŕok jauŕten (gobernetan) Madrid'ko Jauŕdi'ratuten diran gixontxubak ezpayetan iñarduteko dauken era oŕek, ¿ez ete-zaŕuz iguindu, ta ordez, Euzkadi'ren azkatasun-aldez lanak lan egiŕeko igiŕu?

Oŕeik, españaŕak dirala diñuen oŕeik, naiz dirala eskumak, naiz ezkeŕak ixan, makera baten jatoŕikuak dirala dirudije, ba, euzkotaŕoi agiñak erakutsi biaŕa dauken gustijetan, alkaŕaz bustaŕtuten dira-ta.

Prieto eskeŕtaŕ puŕukatuba, be, Agiŕe'taŕ Joseba Andoni abeŕtzaliaren Euzko-Araudi-aldezko autaŕki berezijari auŕka egin biaŕ ixan yakanian, Primo de Rivera'ren ordezkari agirikua ixan zan Maeztu'gaz eta abaŕ bustaŕtuta juan zan, ba, ta areik emon eben aldera autaŕkija emon.

Makera baten umiak, irakuŕle, euren amearen eŕuetatik esnia edan biaŕ...

URIBIŔAŔTE'TAŔ IBON.

Euzkotar umien aldez

Udaberri-ipuña

"Ona izan zaite, eta utzi priztientzat erailtzalekeria."
Juan de Dios Peza.

Egualdiaren otzak gezuŕtatzen bai-digu ere, il onen 21'gaŕencan saŕtu giñan udabeŕian.

Udabeŕia da urtearen zatirik edeŕena.

Uŕtearen beste zatiak, udazkena batez ere edeŕak dira, bakoitzak beren edeŕtasunakin, baña udabeŕiaren edeŕtasun eta alaitasun bereziak, bizitzak berak sortzen dituanak dira, neguan ilda bezela egon dan Izadia aldi onetan berpiztutzen dalako.

Udabeŕian jayotzen dira zelayetako loreak, zugatzen oŕiak eta gure biziari ain alaitasun aundia eta ain edeŕtasun bigun samuŕa ezartzen dioten txoritxoak.

Baña mutiltxo gaizto biotz-gabeak udabeŕian asi oi dira txori abiak aŕapatzen eta txorikumiak iltzen.

Zuek, ene ume maitetxuok ez egin oŕelako ankerkeririk.

Abija dan gauza edeŕa ta maitekoŕa jakin dezazuten, egiazko gertaera au zeuentzat idazten det.

Eŕekatxo-Bekoa baseŕian lau neska ta mutiltxo bat zituzten. Koldobika mutiltxoaren izena.

Seme bakaŕa zalako edo, nai zuan gustia egiten oitua zan, eta dana barkatzen zioten bere gurasoak.

Egia esan, egiten zituan okerkeri geyenak, berez gaiztoa izateak baño geldi egon eziñak geyago eragiten zizkion. Geldi egon eziñak eta bere etxekoak egikera gustiak ontzat emateak.

Amaŕ urte baño ez zituan Koldobika'k eta auzo gustian ez zan bera bezelako aŕikalaririk.

Egun batean, mendiko aizea artzera eŕiko maistrak ume talde aŕtuta eŕten zuan. Baña Eŕekatxo-Bekoa'ko Koldobika'k ikusi zituanean aŕika asi ta laisteŕ aldapak bera, etoŕi ziran bidetik bialdu zituan.

Eskolarantzian, eta etxerantzian, burni-bideko tximistindaŕen burnizko postiak zituzten ontzitxo zuriak, eŕderaz aisladores izena dutenak, aŕika puskatzen zituan.

Berdin bere auŕetik, igarotzen ziran katu, txakuŕ, olo eta beste gauza bizi gustiak.

Txoriak eta txori-abiak aŕapatzeko zuan griña beŕiz esin esan alakoa zan.

Bere eskolako maistrak auxegaitik erakutzi zion Tchecoslovaquia'ko umiak abestutzen duten jolas-abesti au. (1)

Basotxo oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer daguan?

Basotxo oŕen baŕuan
Zugaztxo bat dago.

Zugaztxo oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer daguan?

Zugaztxo oŕen baŕuan
Abitxo bat dago.

Abitxo oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer daguan?

Abitxo oŕen baŕuan
Aŕantzatxo bat dago.

Aŕantzatxo oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer daguan?

Aŕantzatxo oŕen baŕuan
Txoritxo bat dago.

Txoritxo oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer daguan?

Txoritxo oŕen baŕuan
Bioztxo bat dago.

Biozko oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer daguan?

Biozko oŕen baŕuan
Idaztitxo bat dago.

Idaztitxo oŕen baŕuan
Ezetz igeŕi zer diñuan?

Idaztitxo oŕek auxe diño:
"Ni Jaungoikuarena naiz."

Baña abesti polit au eskolan ikasi aŕen txoriai bakean lagatzerik ez zuan ikasten.

Berak ukatu egiten zuan baña Laŕamendi'ko Joseba'k eta Aranbeŕi'ko Imanol'ek esaten zuten egun batean, euren atarian, txapela erantzita "Etxe onetatik erten duten ildako gustien animen aldez: Aita gurea..." eŕesatzen ari zan eskale zaŕ bateri ere aŕika eman ziola.

Nik ez dakit au egia izango ete dan. Aranbeŕi'ko Imanol eta Laŕamendi'ko Joseba mutiltxo egitiak dira, ta ez det uste gezuŕik esaten dutenik.

Baña Koldobika'k beintzat gaizki baño gaizkiago egin zualako lotsatuta edo, ukatu egiten du.

(Daŕaike)
AŔITOKIETA.

(1) Laborda jaunak poxpoliñentzat abesti onekin zerbait egin nai ba'leu...

Euskera galtzen nor?

Altube'taŕ Seber euskaltzaiñak ez dirudi bere liburu dontsu ori alpeŕik atera duanik.

Aspaldi ontan euskerari buruz idazten diran artikuluak-eta irakuŕi, ta guztietan arkituko dezu, aren izena ez bada, aren ikutua ta bultzadatxoa beintzat bai; zorionean.

Kate pisu gogoŕak, esku ta oin lotu-lotu egiten ginduten kate estuak jo ta autsi dizkigula esan diteke euskal-idazleoi. Askatu egin dizkigula eskuak eta libertade-argitarako bideak zabaldu.

Euskal-idazleak: orain ez da geyago lengorik gertatuko.

Jartzen intzan idazten. Eŕiko beŕi emanez euskerazko eskutitxo bat egin nai ba egunkarirako, ta, au istilua! notizirik iñuzenteena adierazteko ere erderatiko itza luma-muturtxora...

—Ene! Pekatu mortala uke euskeraz idazten ari ta erderatiko itz mordoilo bat emen jartzea! Ori iñola ere ez! Ze esango liketek? Ea, goazen iztegira. Eŕiko beŕi-idazki txiki bat egiteko ere euskal-iztegia beaŕ! Amabi pezeta txuri kostatzen ordea... Nondik atera?... Ezta bat ere! Ze eŕomantiko aŕayo nauk gero ni olakoa! Egin zadan eŕderaz, eta kartako pezeta bikoa irabaziko diat gaiñera!...

Eta oŕa, suurpea laiñotzen asibeŕia dun gure gaste begiargi, biotzamesti, abeŕtzale xintxoa, oŕa kate astunak autsi eziñik bertan bera lur-jota, bere maiteño kutun euskerari ezin jaŕaituz.

Euskal-idazleak: ez da geyago olakorik. Gora askatuta! deadaŕ egin du Altube'k.

Euskeratiko itzez naiz erderatikoz, euskeraz egin zagun guziok dan-dana, itz eta idatzi, lagun aŕtean aditzeko erako euskeraz.

Nork galtzen du euskera?

Euskeraz egin al izanik, eŕderaz idazten duanak, eŕderaz itz egiten duanak eta bide batetik naiz bestetik, oŕetara eramaten gaituanak.

Euskaltzaleenik euskaltzaleenak artzen du egunero egunkaririk euskaltzaleena: "El Día", EUZKADI esaterako.

Eguneko beŕi preskorik jakin nai baldin badu (ta ortarakoxe da izpeŕingia) eŕderazko albiste ta artikuluak irakuŕi beaŕean arkitzen da.

Oŕa goiz-goizetik eŕdera euskaltzale gizajoaren buruaren jabe egiñik, nai ta ez.

"Argia„'k astean bein eta "Luzear" bixiak noizpeinka jartzen dituen bezela, egunerokoak ere euskera eŕaz garbian balekarzkete beŕiok, ez litueke ez nik ezagugutzen ditudan zenbait euskaltzalek eŕderazko artikulu ta beŕiak irakuŕiko. Oi Euskal-Egunkaria: uŕutitxo ikusten zaitugu.

Eŕamu-igandeko "Argia„'n jarduntxo zailu batean zionez, aterkia zabaltzeko gertu dago norbait... euri eske; premia izaki.

Aterkia zabaltzeko gertu jartzea baiño obe luke ark ere, nere iritziz, (eta beste zenbaitzuek ere bai) obe egingo lukete, ta beren amets eta siñispidearen arauerago, aterkia itxi, galtzarpean artu ta baseŕiko ataŕte zabalean saŕtuko balira, ayentzako lain leku bai bait-da emen, eta baita premi pitin bat ere olako euskaldun edeŕ buru-jantziena gure aŕtean.

Gai interesante askoak erabili dezazkete dielakoak, eta euskera eŕaz naroan erabili ere iñoiz erakutsi izan digutenez. Baiño... aterkia zabaldu ta kaixo motel! A la samuŕena... Iñork ez entzutekotan esango nieke belaŕi ondora, ori abeŕtzaletasunak eraginda egiten ote duten ala beste zerbaitek.

Itxi aterkiok, eta atozte noizik bein bedere gure artera, euskeraz ere zerbait esatera; alkirik onenak zuentzat dituzue. Atozte.

Nork galtzen du euskera?

Erderaz idazten duanak.

Artu egunkaririk euskaltzaleena; Eŕietako beŕiak ikusi. Au lotsagaŕia! Geyen-geyentsuak eŕderaz. Zergatik? Or asieran ezagutu degun izperkari gaxteari jazoa gertatzen ote zaye eŕietako beŕi-emaileait? Nik ez dakit.

Euskeraz ez dala irakurtzen diote zenbaitzuek.

Ez da egia; sekula baiño asko euskera geyago irakurtzen da gauŕ.

Eta geyago irakurtzen ez baldin bada, zer irakuŕirik emoten ez dalako da.

Askoz ere geyago irakuŕiko litzake, esaterako, eŕietako beŕi guziak euzkeraz bakaŕik argitarako balira.

Gizon eta emakume, guziok gera jakimin; eta, zuek esan nai dezuena; nik neuk, nere eŕiko idazkirik nabaitzen badet egunkarian, uraxe lenengo irakuŕi beaŕ izaten det beste guziak utzita.

Eta guziok ikusi izan dituzue sekula euskerarik ez irakuŕi ez irakuŕiko ez zuten erdeltzaleak eŕiko eskutitzak zer dion jakimiñez taŕez ta boŕaz euskerazko karta, euskera garbiegizkoa askotan, irakurtzen edo leetzen.. eta bere garbikeri ta guzti ere edeŕki uleŕtzen.

Ume ta ume ez diranai euskeraz irakurtzen irakasteko euskal-ikastolarik onena, merkeena ta zabalena, gaurkoz, eŕiko euskal-izperkaria koŕesponsala degu. Egunkari abeŕtzale naiz euskaltzaleetan ez litzake Eskoriatza'tik, Elgoibar'tik, Zestoa'tik, Alegi'tik, Zarautz'tik eta euskeraz egiten dan beste edozein eŕitatik idazki bat bakaŕa ere argitara eman beaŕ eŕderaz. Euskal-eŕietan izperkari euskaldunak; lagun aŕtean euskeraz itz egiten duan izperkari euskaldunak idatzi dezake euskeraz ere; gai danik ez bada, sortu; ori ere ezin bada, egunkariko batek euskarara aldatzeko arazoa artu. Eŕiko eskola bana jartzea baiño merkeago litzake.

Euskeraren bizierarako ardura aundiko gaya degu au; merezi duala deritzat zerbait pentsatu ta erabaki esturen batzuek artzea.

Ez dakit, ez dakit ez ote geran ari alpeŕik. Adiskideak, onaraiño irakuŕi didazuen dozenerdi euskaltzale fiñok esaidazue ez ote geran ari alpeŕik. Gure euskerak iraungo ote digu?

Ez dakit. Abeŕtzalean batzaŕ-dei ta azkenengo oartxoetaraiñoko guziak eŕderaz ikusten ditugun bitaŕtean alpeŕik ari gera. Bayetzik ezin erantzun.

Eusko-abeŕtzaleak salbatu beaŕ euskera eta oyek ere baditudite biurtu dirala igeŕi gabe gaztel-abeŕtzale.

Euskeraz egin beaŕean eŕderaz idazten duanak oŕexek galtzen du euskera.

LATSUR.

Gazteiz'en

"Euzkerari omena"

Beste askoren aŕtian, eldu giñan Gazteiz'era juan dan igandian. Abeŕi-Eguna ospatutera, jakiña.

Beste gitxiren aŕtian, goxeko amaikak belutxuago Prinzipe antzokijan gengozan, euzkel-antzezkixuna ikusteko asmoz bertaratuta.

Goizeko 11 ta erdijetan—iñuan Egitaraua'k—"Prinzipe-Antzokian" Euzkera'ri maite-aguŕa. Ta guk, gure izkuntza laztan dogula esan daroagunok, maite-aguŕ oŕetan kide ta baŕuko ixatia erabagi genduan.

Amaika ta erdijak... eta antzokija utsik. Beŕogei-beŕogetamaŕ lagun baño geyago ez gengozan. Odola be sutu egin yakun olako lotsagaŕikerija ikustian. Iñoŕ bez, iñor bez...

Ta ezta ori bakaŕik. Beste au da negaŕgaŕijago. An gengozan gustijak euzkeldunak ixango giñan, auŕki. Baña gure inguruan ba-ekijen eŕdera be, beintzat atzeŕi-elez edeŕto berotu euskuezan belaŕijak. Iguingaŕija, euzkeldunon erdeltzaletasun zijo bagea...

Aldija auŕera, ta jaya asi barik. Olakoren baten euzko-aldun batek adirazo euskun antzezkixuna utzi egiten zala.. txistularijak entzutera juateko. ¿Benetan be, oŕegaitik? Eztogu uste. Antzokija erdi bete egin ba'zan—egin ba'zan, au lotsagaŕija!—ospatuko zan bai, jaya. Ordu txaŕa be, ba-ei zan...

Baña, tira. Aŕatsaldian ¡edeŕto ospatu zan "Eŕderea'ri maite-aguŕa...!

Bai ba; eŕderaz edonok uleŕtuten dau. Euzkeraz, baŕiz, geuk iru-lau "iñuzentek" baño ez.

Euzkereari lasteŕ, ez maite-aguŕa, ¡betiko aguŕa...!

ENDAITZ.

FORUA

ERIJOTZA.—Igaro dan astian il-zan, Uŕutxua'taŕ Serapi abeŕkide zintzuaren semia zan Joseba Iñaki gontzontxuba. Tamal-aguŕian lagunduten dautsegu bere aŕa-ama atsekabetubai.

EUZKEL-IXENA.—Ondaro'taŕ Matai ta bere emaste Aberasturi'taŕ Eupeme'k, alabatxu bategaz geŕu dabe euren sendija. Auŕtxu au besoetan aŕtun ebenak baŕiz, Aberasturi'taŕ Beniñe ta Etxabe'taŕ M. Koldobike ixan zirean, Miren Aguŕtzane euzkel-ixen politak ezaŕirik. Ama-alabak ondo auŕkitzen dira. Aŕtu neure zorijonik sutsubenak, guraso-amabitxijok.

ELIZKIXUNAK.— Txadona eŕiŕaŕez bete-beterik eguala, edeŕkiro ospatu zan eguen-gureneko txadonkixuna. Txonizlarija, Karmeldaŕ aba argi bat ixan zan. Eŕeztasun aundiz atzaldu euskun Kisto'ren gixona ganako maŕetasuna. Ibil-deuna, naŕa irako iru urtian eztan ospatu, iñoizko notiñik geyenagaz egin zan.

—Igaro zan igandian ospatu zan pantzeskaŕen lekaretxeko txadonan, ileroko txadonkixuna. Txonitza, aspaldijon eŕirik-eŕi uskuŕtzaletasuna zabalduten ibili dan Amunaŕegi'taŕ Eulali aba ospetsubak egin euskun. Aba oneri naŕa txonitz edeŕ asko entzun ixan dautsoguzan, igandekua, galuŕenetarikua ixan zala esan giñake. Zorionak.

AGUŔTAU.—Poz-atsegiñez estutu gendusan igandian, Bilbao'tik etoŕiŕa, abeŕtzale zintzuak diran Ondaro'taŕ Miren eta Aŕospide'taŕ Josune neskatil polit eta liraŕien eskuak.

ASTE-GURENA.—Eguen-Bariku Guren egunetan Gernika'n ospatu oi-dan ibil-deunan, beste askoren aŕtian "Apostoluek" deritxon Metusalen inguruko ibilgunia be, uŕten oi-dau. Au ibilŕeko baña, basaŕi-mutil indaŕtsubak ixaten dira. Orain-aŕteko uŕtietan amaŕ ogeŕleko oŕdaindu biaŕ ixaten ixan eben aŕen, auŕten forutaŕak dobarik ibilŕeko baŕu ziran, eta alantxe ibili be. Erabili dabenak Pinaga'taŕ Biŕoren, Uŕutia'taŕ Elazara, Gandarias'taŕ Pantzeska, Ibaŕguengoitia'taŕ Kepa ta Pantzeska, Idoyaga'taŕ Pantzeska, Kaltzakoŕta'taŕ Anastaki ta Toŕealdai'taŕ Joseba moŕosko eŕimiak ixan ziran.

IBAI-GANE.

JAKINGARRIJENAK

Basauri'ko Firestone olean zarata txaŕak dira. Opoŕ edo uelgia egin daroe langilak, lana euki-aŕen, ainbat langile kanpora jauŕtiŕen dabezalako. Bizkai'ko jauŕliaz batu ziran langile batzuk eta oleako ordezkarijak, baña zuzenbiderik eztabe auŕkiŕu. Olea saŕatuteko, be, prest ei-dagoz Firestone'kuak.

卐 卐 卐

Euzko-Araudijaren gora-berak eztauke amairik. España'ko eskumaŕakaz eztago gauza onik eta araudi au iŕoko dalakuan gagoz. Maeztu jakintsu-ixunak loritokeri batzuk esan euzan eta Ceda'ko gustijak euzko-araudijaren kontra jaŕi ziran. Eskumaŕak, ezkeŕtaŕak eta sosolistuak, gustijak alkaŕtu dira araudijaren auŕka.

卐 卐 卐

¡Mena'ko jatokijak dirala ta eztirala ikeŕtagaŕizko otsak darabilez! Erkoreka'ren ganorabakokeri bategaŕik dira eztabai oneik. Aldundijak irurogei mila pesetaz lagunduko eutsola udalari arazo oŕetan esan eban, baña Galano'k diñuenez berak ezeban ezer abindu, Laiseka'k baño. Arek egindu ebanaz zer ikusirik eztauke oraingo aldun-ixunak.

卐 卐 卐

Altos Hornos'eko cock-landoletan dabiltzanak bakiak egin dabez olako nagosijakaz. Opoŕaldija-egiŕekotan ziran, baña Valverde jauŕliaren esanai jaramon-egiñaz gustija zuzendu da. Langile gustijen autaŕkiz atondu dabe eztabaida ori.

卐 卐 卐

Bizkai-Buru-Batzaŕak aŕpidia zabaldu dau Laŕamendi'taŕ Andoni zanaren sendijaren laguntzarako. Abadiano'ko abeŕtzale zintzo onen sendikuak, oindikaŕen seme txikitxubak dira ta aŕa-barik geratu diran-ezkero, abeŕtzale gustijok lagundu biaŕ dautsegu. Uste dogu Bizkai'ko abeŕtzaliak erakusten emongo dabela euren baŕuko anaŕasuna. Aŕpide au goi-gorakua ixan dedila gura geunke.

卐 卐 卐

Bizkai'ko aldundijan beste aldun-ixun bat geyago eukiko dogu: Sever'taŕ Purdentsi, eŕadikala. Ziñegotzija ixan da ta langilien ordez autu dabe.

卐 卐 卐

Santurtze'ko udalatxian onaŕtu ebezan erabagijak dirala-ta, Valverde jaunak uztu eragin dautse endore-ordezko jaŕlekuba Arribas'taŕ Miren'i. Lengo batzaŕ baten onaŕtu eben Madrid'eko lagi-etxera euren asaŕia bidaldutia, eskumaŕen aldez laŕ egiŕen dabelako.

卐 卐 卐

Jemein'go Usarrate'basetxeko Egaña'taŕ Joseba Andoni etxetik aldenduta eguan eta azkenian eŕekatxu baten, Artibai'n iŕota idoro dabe. Samatik soka bat eukan eta aŕi aztun bat.

卐 卐 卐

Otxangon mendijan oidalako suba ixan da. Irureun arte edeŕ eŕe ziran, baita ainbat gixelaneko otiak, be. Mila ta beŕeun peseta inguru galdu dabez Lemonitz'ko biztanliak.

卐 卐 卐

Ateneo-Gipuzkoa deritxon aretuan Irizar'taŕ Jokin jaunak itzaldi bat egingo dau "Arquitectura vasca en el siglo XVII". Jaun ori oso jakintsuba dan ezkero, zaletasun bixija dago berari entzuteko. Franco (Gabirel)'ek be itzaldi bat egingo dau.

卐 卐 卐

Igandez Poxpoliñen jai edeŕa ixango da. Txistulari-aldra batek joko dauz euzko-eresirik onenak. Eta Tolosa'ko Lizardi-antzezlarijak "Loxintxak" antzeztija antzeztuko dabe.

卐 卐 卐

"El Sol„'ek diñuanez Largo Caballero, sosolistoen alderdiko aldunen lendakari-ixan danak bere kargu ori alde batera jaurti dau. Sosolistuak guzuŕa dala jardetsi dautse, baña izpaŕingi oŕek baŕiro egiztauten dau len esana. ¿Zer jazoten ete-da?

卐 卐 卐

París'ko akedemi baten Richet jaunak esan daunez, abenda zuriko gixonak geŕu-biaŕian gitxiŕutera duaz. Abenda-orijak ostera euŕez geŕuten dira. Olan ba-guaz, abenda-orijak ludiko nagosi ixango diralakuan dago jaun ori.

卐 卐 卐

Columbus urijan batzaŕtuko dira Ipaŕ America'ko eskola-arazuetzaz dabiltzanak. Batzaŕ oŕen buru Roosevelt'en emaztia ixango da. Igazko iralaren asikeretan baseŕijetako bi mila eskola saŕatu ziran. Amazortzi mila maxu eskola-barik dagoz. Olan gauzak irauten ba-dira, iru miloi ta erdi geratuko dira eskola-barik.

卐 卐 卐

España'ko diru-ministru dan Marraco jaunak itz gogoŕak esan dautsez administraziño aretan dagozan ezkeŕtaŕai. Bakotxak bere lekuba itxi dagijala diraútse, bestela jaurtiko dabezala. Erabagi au aŕtu dau bere kontra zerbait egin dabelako.

卐 卐 卐

Valencia'ko opoŕlarijak asi dira euren oleatera jauten. Tximista-ola batzutakuak ezik, bestiak lanean dabiltz. Orain aŕte jauŕle ixan danak itxi dau bere lekuba. Ordez komisarijo bat juan da.

卐 卐 卐

Ferrol'eko eŕkaldaŕ kontserbadoriak eztabe ezer gura Maura jaunarekin, onen politika-bidiakaz ez ei-dagoz-eta. Ori dala-ta beste alderdi bat eratuko dabe.

卐 卐 卐

Chemnitz uriko epaliak azkenengo zigoŕaz kondenau dabe Hans Beirm komunistia. Hitler'taŕ bat erail ei-eban orain urte bat. Beste batzukaz egin eban gixareilketa ori, baña Hans baño eztabe zigoŕtau.

卐 卐 卐

Berlín'eko iru edo lau izpaŕingi eztira geyago argiŕalduko. Hamburgo lenago bost il ziran, orain Berlín'en lau. Doistaŕen egunerokuak txaŕto dabiltz Hitler'taŕak dirala-ta.

卐 卐 卐

France'ko gobernubak iŕati-bidez … -egin dautse lateŕiko otsein gustijai, … tzat aŕtu dagijezan orain egingo dira … eporma gustijak. Oŕein bitaŕtez gitxitu… dautsez eguneroko ologerak.

卐 卐 卐

La Paz uriko ogeta bost gudari-ikasl… eŕtzain edo politzijen etxia asaltau dab… Tiroka asi ziran eta emakume bi erail… ebezan.

卐 卐 卐

Irlanda'ko lugiñen aŕtian asaŕe bixij… soŕtu dabe De Valera jaunaren erabagi… jak. Lugintza-arazuak baŕiztauteko lagi… en batzuk egin dabez, baña ostetasun a… dija atzaldu dabe lugiñak.

卐 卐 卐

Siam'go bakaldunak París'era eldu d… ra. Turín'etik datoŕtz eta Roma'n be e… nak dira. Ainbat politiku uŕten yake… geltokira. France'ko lendakarijari age… aldi bat egin dautse. Gaur bazkaldu… dira Doumergue jaunarekin.

卐 卐 卐

Milan'eko ikusketa tokijak Murillo ma… golari ospetsubaren lauki erosiko dab… Lauki ori ibilaldi luziak egin, ostian, ja… aberatz baten eskubetara jausi da.

卐 卐 卐

Atzo il zan Italia'ko fascistaŕen oleŕk… ospetsubena zan Salvatore di Giaco… Italia'ko elezaindikua zan. Italia'ko ole… kari onentzat eukoen eta Mussolini'k as… goralduten eban.

卐 卐 卐

Portugal lateŕiko gobernubak eta Va… cano'k Doipurubak laster alkaŕen a… konkordato bat egingo dabe. Elexiari a… katasun batzuk emongo yakoz eta Cent… Catolico deritxon alderdija ezerestuko d… be ostian.

ZARAUZ

ABEŔI-EGUNA.—Igazi dan igande… Abeŕi-Eguna zala-ta, 200 ta geigo zarau… taŕ Gazteiz'en ziran. Zarautz'ko bilkid… beaŕ ainbat ezta beste eŕietara joan le… izan zuten bila. Ta karka-jende oŕek es… go du oraindik, abeŕtzale banaka batzu… besterik ez dirala Zarautz'en. Ia … lengo igandean abeŕtzaleak Gazteiz'e… ainbat noiz joaten diran beren jayetara; ezta bilbel ta bazkaria nai duan gust… ordaintzen badiote ere, ori egiten ere b… dakite-ta.

Oñez ere joan zan mendigoizale talde bat, ostiralean irtenda, Urtzelai'taŕ Imanol eta Amilibia'taŕ Koldobika buru zira… la. Zorionak gustioi.

EUZKEL-IZENA.—Eizmendi'taŕ Andoni euzkeltzale jatoŕak bere sendi bika… ña, beste alabatxo batekin geitua ikusi du, ta euzkotaŕ onari dagokion bezela, Miren Garbiñe euzkel-izen apain edeŕak jaŕi dio… kiote ugutzatzean... Zorionak bere sendi… ko gustiei, ta batez ere jayo beŕiaren aita… "Basaŕi" adizkideari. Ia eu bezin euzkel… tzale ta abeŕtzale sutsua izaten dan.

ITZ-LAUZ.—Zarauztaŕ zintzo ta euz… ko-oleŕkari argia gendun Lizardi zana… izpaŕingian argitaratu zitun idazki eder… kin, "Euzkaltzaleak" bazkunak egin du… "Itz-lauz" idazti edeŕ ta apaña, Urang… 'taŕ Sebasten mendigoizaleak dauka sal… gai. 3,50 lauŕleko besterik ez dezu ordain… du beaŕ izango, idazti mamitsu au zere… ganatu nai badezu.

ANTZEŔKIAK. — Iñoiz nekatzen e… diran gure antzezlari yayoak, beste an… tzeŕki edeŕ bat ari dira gertatzen. "Mari… -Soro" du izena ta noiz antzeztuko dute… esango degu beste baten.

EPAIKETA.—Beren asmo gaiztoai t… ki emanaz abeŕtzalien kalterako gezuŕ a… matzen karlataŕak baño azkaŕagorik e… Abeŕtzale talde bat, aldi baterako eg… txean ezkutatu nairik egindako alegi… gaizki atera zaizkate oraingoan. Iritxi … ten amabi abeŕtzale espetxeratzea, … bi egunetan bakaŕik egon ziran an, karla… taŕak min zutela irten ziran.

An luzarogo eukitzerik ezin iritxi … tenean, beste zigoŕen bat bederik ezaŕi … izan zien, eta joan dan larunbatez iza… zan beŕiz epaiketa. ¡Amaika gezuŕez… salakuntza entzun giñuzen karlataŕen ab… etatik, Uŕiza buru zutela!

Alpeŕik ordea; piskalak etzuan aŕki… zigortzeko gai zan utsegiterik abeŕtzale… tan eta gustiak azke atera ziran. Zorionak auei.

Eta karlataŕ tripamindueri goraintziak… Ia uŕengoan "suerte" obea izaten deritz…

ZABALA.

ONDARROA

ABEŔI-EGUNA.—Auŕera esaten ge… letz geure uri onetan oste andija eg… estu itxaroten Abeŕi Eguna'ri. Bai go… erantzun be. 150 notin Gazteiz'eratu … geure uri onetatik; asko berebiletan; ta… bat oñez, eta txiŕindularijak be ixan zi… ran. Ain egun edeŕa igaro ondorean po… -pozik gustijok etxeratu giñan.

ERIJOTZA.—Igaro dan asteaŕtian … zan Uriona-baŕenetxea'taŕ Jone, emakume… abeŕtzale zintzua. Geure samin-aguŕa bere sendijari. G. B.).

TXADONKIXUNAK.— Oste andij… kaz ospatu dira geure urijan aste gure… ko txadonkixunak. Madariaga'taŕ Got… Pantzeskataŕ abea ixan dogu izlari.

ARGI DONEA.—Eliz-liburu egoki be… aukeratu naidozu? Argi Donea da ga… daño esagutzen danik egokijena. Eskatu egijozuez Etxaburu'taŕ Joseba Miren… mutil gastiari.

OKEŔAK.

(Euzkeltzale-Bazkuna'kuak.)

Fábrica de escopetas finas de caza. Eizara'ko suizkilu berezijen olea.
Agirre y Bastida
EIBAR. — GIPUZKOA

TXIKORO (ACHICORIA) BAKE

EUZKELDUN TXAPEL OLA
Boinas Elósegui
TOLOSA

FULY Gerrikuak. - Donostia

INGI BILDEGIA
Papelería del Oria
MORAIZ'TAR JOSEBA MIRENA TOLOSA
Teléfono, 15…